

Voor en ouders slachtoffers

In de klas op een open en eerlijke manier spreken over kindermishandeling is belangrijk. Niet alleen om eventuele slachtoffers een kans op hulp te bieden maar ook om toekomstige ouders te confronteren met de gevolgen van dergelijk handelen. Die ouders van later zitten immers nu op de schoolbanken. Er zijn veel mogelijkheden om de zaak bespreekbaar te maken: projecten, folders, boeken, affiches, video's, lespakketten enz. De leerkracht moet zich wel goed informeren en geen panieksfeer oproepen. Uitsluitend werken aan het verhogen van de weerbaarheid van de kinderen bijvoorbeeld, legt het accent verkeerd. Daardoor komt er een te grote verantwoordelijkheid liggen bij het kind zelf, terwijl het kind niet de schuld, de aanleiding of de dader is. Bovendien ontstaat er blijkbaar plots een wildgroei van allerlei (goedbedoelde) initiatieven die soms meer kwaad dan goed doen. Overleg in elk geval met de pedagogische begeleiding van uw school.

- In september kregen alle basis- en secundaire scholen een omzendbrief van de onderwijsminister met adviezen voor een evenwichtige aanpak van de hele zaak. Daarbij zit ook een concreet stappenplan, uitgewerkt door *Peter Adriaenssens* van het Vertrouwenartsencentrum in Leuven. Een goede basis voor de ontwikkeling van een eigen schoolbeleid voor kindermishandeling.
- Voor leerkrachten bestaat er een video: *Isolement (40 min)*. Die toont hoe je kan reageren op een

vermoeden van kindermishandeling en is geschikt voor discussie.

Voor leerlingen (tieners) is er de uitstekende video van de BRTN *Sarah? Sarah! (60 min)*. Een aangrijpend maar integer verhaal over seksueel misbruik.

Beide video's kunt u o.a. ontlenu bij de *Vlaamse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg - Tenderstraat 14 - 9000 Gent - ☎ 09-221 27 13*.

- De videofilm *Eén op drie (22 min.)* is bedoeld voor jongeren vanaf 15 jaar (zie ook p. 6-7 van deze extra bijlage). Het bijhorend werkboek voor leerkrachten bevat informatieve teksten, praktische tips en werkvormen om het thema in een groep bespreekbaar te maken. Het pakket kost 1500 fr. U kunt het bestellen bij *CSGO-Aalst - Centrum voor Levens- en Gezinsvragen - Cumontstraat 3 - 9300 Aalst - ☎ 053-78 75 13*.

- Bij het CSGO van Gent vindt u een groot aanbod aan leermiddelen rond seksueel misbruik van kinderen en jongeren. U kunt hun publicaties gewoon uitleenen (20 fr. per werk per week). Vraag een gratis overzicht. In januari verschijnt een gloednieuwe praktische gids (vermoedelijk 16 blz. en 50 fr.) met bevattelijke informatie over seksuele ontwikkeling en opvoeding, (signalen bij) seksueel misbruik, hoe praat je met kinderen over seksualiteit en seksueel misbruik enz. U vindt er ook een handige adressenlijst én een lijst van voorlichtingsboeken voor ouders en kinderen.

Informatie: CSGO-Trefpunt Seksualiteit Relaties Geboortenregeling - Documentatiecentrum - Meersstraat 138B - 9000 Gent - ☎ 09-221 07 22 - fax 09-220 84 06

- *Lettertjes in de soep* is een nieuwe publicatie over preventie en kinderrechten (uitgeverij Garant, januari). Dit boek wordt voorgesteld op een studiedag op 23 januari in het *Centrum voor de Rechten van het Kind (RUG)*.

Comité voor Bijzondere Jeugdzorg - Fred Delameilleure - Veemarkt 11 - 8900 Ieper - ☎ 057- 20 24 99

- Voor gebruik in de klas zijn er verschillende onderwijsmappen over seksueel misbruik: voor kleuters, lagere school, secundair onderwijs en een algemene omkaderingsmap.

Die kunt u bestellen bij *Iphigenia - Luikersteenweg 94 - 3500 Hasselt - ☎ 011-24 22 94*.

- Er is goede jeugdliteratuur over het onderwerp: *Blauwe Plekken* van *Anke de Vries* (Lemniscaat, 1992) voor kinderen vanaf 12 jaar, *Brandnetels* van *Hans Dorrestijn* (Bert Bakker, 1984) voor kinderen vanaf 10 jaar, *Sanne* van *M. Delfos* (Harlekijn, 1993) voor kinderen van 4 tot 12 jaar en *Tante Pech en de Pechvogeltjes* voor kinderen vanaf 8 jaar.

- *Kaatje Cactusbloem en haar egel* (Marie-France Botte & Pascal Lemaître; Standaard Uitgeverij; 195 fr.) leert jonge kinderen dat ze soms ook NEE moeten durven zeggen, zelfs tegen volwassenen. Lezers van KLASSE kunnen dit zeer to-the-point boekje bestellen voor hun leerlingen aan het gunsttarief van 1560 fr. voor 10 exemplaren bij *Standaard Boekhandel - ☎ 03-760 32 11*.

- Heel concrete strategieën en achtergronden voor omgaan met allerlei vormen van probleemgedrag op

school (crisis, incest, kindermishandeling, verdriet en rouw, agressie enz.) vindt u in de bijzonder bruikbare en voor elke school onmisbare map *Probleemgedrag op school (1995)*.

Bestellen bij het *Comité Bijzondere Jeugdzorg in Brugge - ☎ 050-45 41 05*.

- *Info Jeugd* heeft een aantal van haar bekende Infolders herwerkt. *Seks en goede zeden* (80 fr.), *Menshandel - Porno* (100 fr.) en *Rechten van de minderjarige* (100 fr.) bieden bruikbaar materiaal (individuele lectuur of voor klassikaal gebruik) voor jongeren tweede en derde graad secundair onderwijs.

Bestellen bij *Info Jeugd - Vrijdagmarkt 11 - 2000*

Antwerpen - ☎ 03-231 07 58 - fax 03-231 07 57 - e-mail fdecoster@unicall.be

- Sinds 1983 werkt *Refleks Weerbaar-*

heidscentrum rond preventie van geweld tegenover vrouwen en kinderen, met o.a. *Weerbare kinderen, veilige kinderen*, een cursuspakket voor volwassenen (ouders, leerkrachten, opvoeders) over preventie van seksueel misbruik van kinderen. Meer informatie bij *Refleks vzw - Breughelstraat 31-33 - 2018 Antwerpen - ☎ 03-239 29 83*.

- De kinder- en jongerentelefoon - ☎ 078-15 14 13.
- Dit zijn de meest recente telefoonnummers van de vertrouwenscentra in elke provincie: Antwerpen ☎ 03-230 41 90, Vlaams-Brabant ☎ 02-477 60 60 of ☎ 016-33 21 33, Limburg ☎ 011-27 46 72, Oost-Vlaanderen ☎ 09-243 86 86, West-Vlaanderen ☎ 050-34 57 57.

KLASSE heeft in het verleden al vaak aandacht besteed aan kindermishandeling. Na de recente gebeurtenissen in ons land, vroegen veel leerkrachten om nog meer informatie. We publiceerden bij het begin van het schooljaar al een uitvoerige bijdrage (*De slachtoffers zitten op school, Klasse sept. '96*). Ook in **KLASSE VOOR OUDERS** kaarten we het probleem aan.

Deze extra-bijlage bevat een herdruk van twee artikels waarvan leerkrachten telkens opnieuw kopies vragen: *Marijke gaat niet graag naar huis* (Klasse sept. '95) en *Meisjes plagen kan geen kwaad* (Klasse febr. '94). Het artikel *Iedereen zwijgt is nieuw en volledig gebaseerd op de uitstekende brochure Kindermishandeling, wat moet de school daarmee?* van de VZW Kindermishandeling Oost-Vlaanderen (Centrum Kind in Nood). ■

U vindt nog meer informatie in **KLASSE**: *De zon geeft geen warmte meer* (Klasse april '94) en *Potelende leraars* (Klasse dec. '96).

GRAAG EEN BROCHURE

Stuur mij de brochure *Kindermishandeling, wat moet de school daarmee?* (40 p.). Die kost 50 fr. Ik vind een overschrijvingsformulier bij de brochure.

NAAM:

ADRES:

Stuur deze bon meteen naar *Centrum Kind in Nood (KLASSE) - Koning Albertlaan 196 - 9000 Gent*